

George

From: "Vladimir Pankov" <vpankov@mt.net.mk>
To: "George Mladenoff" <george.mladenoff@sympatico.ca>
Sent: 22 Април 2004 г. 09:54
Subject: INTERVJU

ИНТЕРВЮ

"Истината за Македония е свещена. Тя не може да се забравя, нито да се подменя..."

твърди Георги МЛАДЕНОВ, председател на МПО "Любен Димитров" - Торонто, Канада

- Г-н Младенов, представяте се!

- Аз съм роден в с. Мосомнище, Неврокопско, преди 72 години. Младешките си години прекарах там до датата 14 октомври 1949 г. На този ден бяхме изселени от Неврокопския край, заедно с 580 семейства и бяхме отведени в тетевенските села Черни Вид, Рибарица, Гложене, Златна пансга. Това беше периодът, когато в България се насаждаше тезата, че в Македония няма българи.

А село Мосомнище е населено с будни българи, преселници от с. Гърлице, Драмско, останало в гръцка територия. През 1924 г. гърците правят пореден опит да унищожат българските следи в Егейска Македония и подлагат на клане жителите на няколко села. Тогава и моите родители бягат в България и се заселват в Мосомнище.

След идването на комунистите, ние сме на прицел поради това, че брат ми е офицер от Българската армия, от 39-ти Солунски полк. Ние сме и едно от семействата, което укрива оръжие

за съпротивителното движение, което се разгръна през 1948 г. Ако комунистите знаеха за това оръжие, щяха да взривят къщата, заедно с всички ни.

- Тази съпротивка част от горинското движение ли е или е съпротива срещу македонизиранието?

- Това е от страна на младешките от Македонската организация, вече школници в 39-ти Солунски полк. Когато започват репресиите, свързани с македонизиранието, те взимат оръжие и минават в нелегалност - на 22 април 1948 г.

Ние сме интернирани в с. Черни Вид. Там сме под полицейско наблюдение. Всеки ден - сутрин и вечер трябваше да се разписваме, че сме там. Това продължи от 1949 до 1951 г. През 1950 г. аз и брат ми бяхме арестувани. След освобождаването ни аз и няколко мои съученици решихме да емигрираме. Най-напред отидохме в София, след това минахме границата и се озовахме в Гърция, в лагера "Лабрио". Там разбрах, че Иван Михайлов е наредил да нидем там.

движение от името на Македонската организация.

В лагера се срещнах с Димитър Кехайов. Той ме дръмна настрана и ми пошепна на ухо: "Гошо, Иван Михайлов каза всички да бягаме отука, а после ще се организираме!" Аз се учудих откъде ме познава този човек, а се оказа, че той е идвал у дома. Тогава аз фактически за първи път чух името Иван Михайлов.

ИНТЕРВЮ

Малко известна снимка на Иван Михайлов

гръцкия лагер?

- От 28 април до 10 декември 1951 г. В този период спряха да идват емигранти и лагерите трябва да бъдат затворени. Лагерът, в който бяхме ние, беше международен. В него пребиваха емигранти временно и след това ги разпращаха по света. Мен не ме приеха в Нова Зеландия и в Австралия, защото аз отказах да бъда общ работник. Бразилия също не ме прие, защото съм нямал професия. Каква професия може да имам на 19 години, след като съм бил ученик до момента на емигриране. И благодарение на брат ми Пацло, който вече беше в Торонто, аз успях да отида в Канада.

Брат ми Пацло е един от първите емигранти. Още през 1949 г. осем души избягаха. Борислав Иванов първо отива в Германия, а след това в Рим при Иван Михайлов. Така, ние се озовахме в

Торонто - четирима младежи. Първото нещо, което съм запомнил от идването ми в Торонто, беше конфликта ми с т.нар. българо-македонска колония. Фактът, че нашите сънародници живееха в държава-съюзник на нашите врагове - сърбите, защото и САЩ, и Канада бяха съюзници на сърбите, ги правеше плахи и неуверени. Те нямаха търпението да погледнат по-нависоко и се примиряваха да станат обучащи, касани и общи работници. Тогава ние, новите емигранти, не приехме този модел на живот и им заявихме, че ще вървим по друг път. И тогава, през 1956 г., си взех шапката и отидох на другия край на Канада, да следвам политически науки. Надя ми трябваше с политика да се занимава-

ме, а не да варим кафе. И оттогава до днес аз не съм престанал да се занимавам с политика. Това ми е първият занаят. Като видях, че много лесно вземам изпитите, аз се върнах в Торонто да довърша образованието си и да доказвам, че ние, българите, не сме прости хора. Именно тогава се запознах с един професор Тодор Тодоров, който беше дошъл от Австралия. Той ми каза, че щом сме в чужда среда, за да оцелеем, трябва да имаме занаят. Тогава по негов съвет аз записах фармация и станах аптекар. Веднага след дипломирането ми, с един колега отворихме аптека в Торонто.

- Как влязохте в политическия живот на нашата емиграция?

- Като студент в Торонто, някъде през 1958 г. дойде Асен Аврамов, който беше близък съратник на Иван Михайлов. Той поз-

наване брат ми от дете и аз се запознах с него. Поканихме го с Никола Русанов да ни представи исканията си за Македония. Пие вече бяхме се активизирали. Интересувахме се, защо не могат границите на Балканите да се преначертаят на национална основа. Асен Аврамов е роден някъде в серските села и като землени станахме добри приятели. Тогава той писал писмо на Иван Михайлов, че се запознал със студенти, които са много интересни момчета. Асен Аврамов няколко пъти вечеря с мен тогава. Когато завърших, той пак дойде - някъде през 1963 или 1964 г. Така се създаде връзката с Асен Аврамов. През 1965 г. той ми каза, че трябва да се запозная с Иван Михайлов.

- Колко срещи имате и какви разговори сте водили с Иван Михайлов?

- През 1965 г. отидох в Рим, заедно с Ацо, един скопйанин. Това беше екскурзия, в която се включихме и ние с Ацо. Асен Аврамов искаше непременно да говори с Иван Михайлов или поточно той да говори с мен. Нещо искаше да ни напътства.

В разговора си с Иван Михайлов разбрах, че той изключително много държи на младите, образовани хора. Той държеше те да знаят, че Македонският въпрос не е нещо изолирано, а той е част от нерешения български проблем. В този разговор, който продължи три дни, той ми внуши, че тъй като ние живеем в чужбина, ние на чужди езици трябва да представяме и реагираме - а това, което става в Скопие, че ние трябва да запазим там българското присъствие и име. Ние в чужбина постоянно да пишем, че в Македония хората са българни...

През 1967 г. аз записах отново политически науки в университетта във Флоренция. Тогава

ИНТЕРВЮ

следвах в Свободния университет. Идвах само за изпитите. И всеки петък ходех при Иван Михайлов. Лятно време той живееше във Фюджи, едно градче до Неапол, тъй като в Рим ставаше много горещо. И там разисквахме проблемите - за сръбското настъпление, за целенасочената в тогавашната македонска република сърбизация. Аз бях вече финансово независим и му казах, че каквото и да се започне в името на националната клауза, аз ще участвам и финансово. Така започна издаването на сп. "Балканиа", което трябваше да бъде орган на емиграцията - българска и хърватска, но хърватите се отдръпнаха, щом стана дума за пари. Тогава Иван Михайлов ми каза, че нищо не може да се направи, ако няма пари настрана.

- Каква е съдбата на сп. "Балканиа", излезе ли или не?

- Излязоха 15-16 броя. Аз ги имам всичките в къщи, но спря, защото се оказа, че аз в последствие останах единственият спонсор. Идеята беше, освен вестник "Македония", който излизаше в Рим на няколко езика, да има още едно издание за по-широко въздействие.

- По и от в. "Македония" излязоха само няколко броя?

- Така е, защото отново финансово нямаше кой да го подкрепи. За да се уреди в чуждата страна, на емигранта му са необходими около 30 г. и през това време той забравя своята отговорност пред нация-

та. Това не е само с българите, така е и с другите етнически...

- Как се развиха по-нататък отношенията ви с Иван Михайлов?

- Асен Аврамов често в телефонните ни разговори ме канеше да отида в Рим. И понеже бях финансово обезпечен, аз започнах често да посещавам Рим и да се срещам с Михайлов и Аврамов. Отивах в петък. През съботния и неделния ден разговаряхме с Иван Михайлов и след това си тръгнах обратно, защото в понеделник съм на работа. И така се създаде едно добро приятелство с Иван Михайлов.

Никога обаче няма да забравя един момент. Това беше след погребението на Асен Аврамов през 1968 г. Бяхме в жилището на Иван Михайлов. Той извика Петър Ацев на балкона. Тогава той повика и мен и каза: "Гоше, ела и ти, да чуеш, за да знаеш какво да говориш на поколенията". Беше официално облечен, с вратовръзка. И не седна. Тогава пред Петър Ацев, отец Михайлов, Миле Симеонов, Вида, Благоуда беше във, той натърти пред всички ни:

"Запомнете, ВМРО не беше

създадена, за да прави две Българи, а защото няма една България. Аз като българин си оставам с осемте милиона мои сънародници." След тези думи той веднага си излезе в кабинета. Тогава покойният вече Петър Ацев ми каза: "Вие се надумайте с Радко!" Петър Ацев и някои други видни личности тогава имаха доста объркани представи за Македония.

- Въпреки всичко в МПО боготворяха Иван Михайлов, какъв е тогава конфликтът между тях?

- Някои ръководни дейци на МПО бяха превърнали формулата "Свободна и независима Македония" в постулат. Затова неговите думи след погребението на Асен Аврамов ги вцепниха. Те запазиха едно почтително мълчание. Струва ми се, че те в собствените си очи се виждаха като заместници на Иван Михайлов. Примерно като умре той неговото място да заеме Петър Ацев, след това Асен Аврамов, но стана така, че той надделя всички.

- Все пак това е минало. Какво сега трябва да се направи

Мария Коева, дъщерята на Тодор Александров, и съпругът ѝ д-р Георги Коев разговарят с Иван Михайлов месеци преди неговата кончина

ИНТЕРВЮ

**за Македония?
Имате ли съвременна концепция?**

- В Торонтския университет сега има студентска организация, чийто председател Костадин Колев е мой много добър приятел. Той сега приключва своята дисертация, и този въпрос ние го разглеждаме както с него, така и с някои студенти. Кръгът постоянно се разширява. В него са включени и председателят на Македо-

Джордж Лебанов /в средата/ - един от лидерите на МПО, с проф. Димитър Гоцев и Красимир Каракачанов в началото на 90-те години

но-българската църква "Св. Георги" професор Симеон Симеонов, който е много добър приятел на моя сип. Този въпрос разглеждаме всяка седмица. Ние имахме някои идеи, отнасящи се до селското стопанство например. Бяхме решили, тъй като от всяко село в Македония има емигранти, всеки от тях да даде по някоя сума и да се закупи техника за съответното село - трактори, сеялки, поливни машини, сламопреси и т.н. Така ще може да спре разпродажбата на земеделската земя на безценница.

Другата идея беше свързана със земеделието в Петрич, Свети Врач и другите южни райони. Ставаше дума за изнасяне на плодове и зеленчуци в Австрия и в Германия, но това би трябвало да се обвърже с правителствена подкрепа, защото изисква административна подготовка.

- И какво стана с тези идеи?

- Идеите не можах да се осъществят. Решаващ се оказа един фактор - разделението на емиграцията ни. Старата емиграция

от България беше с комунистическата партия на Георги Пирински. Тя след 1948 г. изчезна, защото нямаше откъде да цинца. Цинцата на Коминтерна пресъхна.

Но това е само предисторията на проблема. Другият проблем има чисто съвременни измерения. В МПО след разпада на Югославия, сърбомакедонизмът започна да вербува хората на МПО. И като се вземе под внимание факта, че ръководителите на македонската държава са със силно промити мозъци от титовата образователна система и от цялата пропагандна машина на Белград, те, говорейки за Македония, говорят искъност за сърбизираната история, сърбизираната традиция, сърбизираната гледна точка за Македония. Точно тези объркани понятия, започнаха да объркват главите и на много привърженици и членове на МПО. А това е опасно, защото македонизмът е продукт на класическия сръбски шовинизъм. Заради това нашата по-

зиция е: истината за Македония е свенска. Тя не може да се забравя, нито да се подменя. Ние твърдо стоим зад факта, че ние сме българи и разрешаването на въпроса е една българска държава с онази част от Македония, която е населена с българи, не с албанци...

Поради тази наша твърдост и последователност ние бяхме изключени от МПО още през 1972 г. След това бяхме върнати, а после отново изключени. А ние, нашата организация МПО "Любен Димитров", е единствената официално регистрирана организация в Канада. Законите в Канада не допускат ние да бъдем филиал на организация от друга държава.

- И все пак какви са отношенията ви с МПО в САЩ?

- От МПО на няколко пъти се опитаха да прегъснат нашата организация, но не успяха и тогава започнаха да създават отделни организационки по подобие на тези, които Георги Димитров създаваше след 1934 г. - ВМРО обединена, т.е. ВМРО,

ИНТЕРВЮ

която е подчинена на комунистическите идеи, а не на националните. След като Любчо Георгиевски дойде на власт, той се опита чрез МПО да създаде лобби сред американските влиятелни кръгове. Но тези, които трябваше да лобират за Македония не познаваха нито нейната същност, нито нейните проблеми. Така се стигна до момента, когато някакви представители на Скопие Иван Донеф и Коста Стоименовски се обърнаха със специално писмо до Джордж Лебамов, в което настояваха той да убеди американската страна, че македонците и албанците повече не могат да живеят заедно. Това стана по време на кръжавите терористични акции през 2001 г. Г-н Лебамов е и авторът на първия документ за подялбата на Македония между България и Албания. На 12 май 2001 г. той ми диктува по телефона как да приготвим текста на документа за разрешаване на кризата в Македония.

- Това, което тогавашният председател на МАНУ академик Георги Ефремов предложи за подялбата на Македония е взето като идея от вас, така ли?

- Ние написвахме документа. Синът ми диктува, аз пиша и веднага по електрошката поща го изпращаме до ЦК на МПО. Този текст синът ми го занесе лично в Държавния департамент и дали от Държавния департамент или от МПО, но след десетина дни вариант на нашия текст се появи и в Скопие.

- А какви са отношенията ви с Джордже Лебамов?

- Гошо Лебамов иска да запази едно равновесие с нас от Торонто, понеже около него са все хора, непознати с генезиса на македонизма като сръбска идея.

Гошо Лебамов много добре осъзнава, че в случая битката се води не толкова за Македония, колкото за контрола над коридора от Белград до Атина. До това се свежда всичко и това е същността на проблема.

- В САЩ съществуват ли други идеи за Македония?

- През 1998 г. на конгреса на МПО в щата Охайо идва бившият посланик на САЩ в Р Македония Кристофър Хил. Той е един от авторите на споразумението за Косово от Рамбуице. Тогава аз му зададох публично следния въпрос: "Господин Хил, ето, в ръцете си държа документ от вашия сенат. В него пише, че Македония се населява от българи - две трети, и от албанци - една трета. А ние на тези хора там казваме македонци. Как да тълкуваме тази позиция?" А той отговори: "Аз не се съмнявам в документа."

Друг делегат вдигна ръка и попита: "Господин Хил, на 1 септември 1997 г. гръцкият президент Стефанопулос каза, че Вардарска Македония е населена с българи и езикът на които е български. Лъжец ли е този гръцки президент?" Господин Хил въртна глава и не отговори.

- Българските студенти в Торонто и вашата организация поддържат ли някакви връзки?

- В университета на Торонто има много млади студенти от България и Македония, които не са много добре ориентирани. Ние имаме с тях съвместни инициативи. По случай 125 години от Освобождението на България в университета направихме експозиция. Там намери място и картата на България, изработена от Цариградската посланическа конференция през декември 1876 г., поставихме и ори-

гиналт на "Български народни песни" от Братя Миладинови, както и много документи, които дадох на студентите аз.

Тук се опитваме да налучкаме и геополитическите посоки, по които би трябвало да се движат България и Македония. Аз още през 1990 г. в статията си "Опозиция или келемета" писах, че колкото и да са обременени отношенията ни с Русия, ние не трябва да скъсваме с нея. А на башата на бившия президент Петър Стоянов, тук у дома, му казах да припомнят на Германия, че ние в две войни сме им били съюзник. Ние трябва да им го понтаряме това и да научим и тяхното мнение преди да вземем каквото и да е решение. Не стоим ли тази крачка, ще загубим нови части от България.

- Но стратегията и на Русия, и на Германия, и на Франция в момента държи посоката север-юг, т.е. по оста Белград-Атина, а това е в ущърб на стратегията за изграждането на коридор № 8 и жп линията София-Скопие?

- Ние можем да преодолеем тази схема, ако имаме подкрепата на Италия. Това е първото, което трябва да знаят управляващите и в София, и в Скопие. Второто е свързано с изграждането на железния път от Гюешево до Беляковци. Това е напълно в ръцете на правителствата в София и в Скопие. Ако те седнат и се разберат помежду си, могат да объркат много сметки. И това е пътят, по който трябва да вървим. В тази насока трябва да бъдат съсредоточени и всички наши усилия.

Интервю на
Зоя АНДОНОВА
и Иван НИКОЛОВ